Komi - en reise verdt

19.07.2006

Foto: Nasjonalbiblioteket i Komi

Fra 23.-27. mai i år hadde jeg gleden av å være gjest i forbindelse med bokfestivalen "Books Wind" International Literary Meetings of Writers of the Barents Euro-Arctic Region on the Komi Land, invitert av Nasjonalbiblioteket i Komi.

Publisert av *Aud Tåga*
Oppdatert av *Aud Tåga* 20. juli 2006 10:29

Gjenvisitt

Som vert får man gjerne en invitasjon til å gjøre gjenvisitt av gjesten når hun drar. Slik var det også meg også i september i fjor, da min hospitant Galina Potasjeva dro heim til Syktyvkar i Komi etter å ha hospitert ved Troms fylkesbibliotek i tre uker.

Vårgate
Foto: Aud Tåga

Fra 23.-27. mai i år hadde jeg gleden av å være gjest i forbindelse med bokfestivalen "Books Wind" International Literary Meetings of Writers of the Barents Euro-Arctic Region on the Komi Land, invitert av Nasjonalbiblioteket i Komi. Sammen med meg reiste to representanter fra Nordnorsk forfatterlag, Lene Westerås og Sylvi Liljegren. I Stockholm møtte vi en svensk delegasjon organisert av Barents Litteratursenter i Överkalix.

Litteraturseminar

Den første dagen deltok vi på et seminar på Nasjonalbiblioteket. Lederen av internasjonal avdeling ved Nasjonalbiblioteket, Leonora Davydova, hadde laga en bibliografi over forfattere som har skrevet om urfolk. Tekster av og om urfolk er interessante i denne republikken hvor komiene regnes som urfolk, de var første som bodde her og utgjør ca. 23 % av befolkningen på ca. 1 mill. I Russland for øvrig regnes ikke komifolket som urfolk.

Norsk-russisk litteraturprosjekt

De tilreisende forfatterne presenterte seg på seminaret i Nasjonalbiblioteket. Sjøl fortalte jeg om vårt bilaterale prosjekt hvor vi skal presentere to norske og tre russiske forfattere. De norske forfatterne var klar før jeg dro til Komi: Cora Sandel og Eva Jensen. Det arbeides nå med å oversette tekster av dem til russisk, i tilegg til at biografiene som er blitt skrevet også oversettes. Jeg ga også en presentasjon av Nils-Aslak Valkeapää.

Presentasjon av Cora Sandel
Foto: Nasjonalbiblioteket i Komi

Elena Gabova og Tatjana Konova

Mens vi var i Komi blei det klart hvilke forfattere derfra som skal presenteres i prosjektet. Det er: Barne- og ungdomsbokforfatteren Elena Gabova og lyrikeren Tatjana Konova. Vi har også med en forfatter fra Arkhangelsk, Elena Antropova. Det er nå underskrevet samarbeidsavtale mellom Troms fylkesbibliotek og Nasjonalbiblioteket i Komi.

Elena Gabova
Foto: Aud Tåga

Dans på bokmessa

På bokmessa, som var utendørs, var det et relativt godt utvalg av bøker, og jeg kjøpte med en del litteratur, blant anna barnebøker. Jeg mottok også i gave fra barnebiblioteket i Syvtykar bøker til Borgtun skole, som gir undervisning i russisk. I tillegg til bøkene var det dans og musikk på plassen foran kulturhuset.

Dans på bokmessa
Foto: Aud Tåga

Komi kultursenter og Geologisk museum

I tilegg til bokmessa, presentasjon av bibliotekene og møtet med forfatterne var det organisert flere besøk i kulturinstitusjoner for oss som var gjester. Det blei derfor ikke særlig tid til å bli kjent i byen Syktyvkar eller tid til å prate mye fag med kollegaer. Det var likevel flott det vi fikk se. Vi besøkte blant anna Komi kultursenter hvor vi blei presentert for tradisjonell komi musikk og dans. Gruppa som opptråtte for oss deltok på Riddu Riddu i 2005. Vi besøkte også Geologisk museum, hvor vi fikk en grundig og engasjerende omvisning av ei dame som kunne det hun snakka om. Republikken Komi har enorme mengder av ulike mineraler og er derfor en relativ rik republikk i Russland. I tillegg til mineralene er det også trevirke og olje.

Ivan Kuratov

En hel dag var satt av til ekskursjon. I øs pøsende regnvær besøkte vi grava til mor til Komis første forfatter Ivan Kuratov, i en vakker liten landsby. Kuratov (1839-1875) ligger sjøl begravd i Alma Ata. Kuratov regnes som Komis første forfatter, fordi han skrev på komispråket. Språket hadde i en periode eget alfabet.

Skolebesøk

Vi besøke også en skole i Kuratovo, en gammel landsby som har fått navn etter den berømte forfatteren, hvor elevene ikke bare blei undervist i komi, men fikk all undervisning på komi. Komispråket er et finsk-ugrisk språk, som det i en lang periode ikke blei undervist i. Det er derfor mange voksne som ikke kan språket. Elevene ved skolen var tospråklige, komi og russisk. En del av ungdommene kunne også engelsk. Det var interessant å besøke skolen som lå i ei slitt, men vakker trebygning. Vi blei traktert på russisk vis. Måltidet fant sted i skolen matsal. Bedre kålsalat enn den vi fikk der tror jeg aldri jeg har smakt.

Lydhøre jenter
Foto: Aud Tåga

Middag ved elva Sysola

Trekkspiller ved Sysola
Foto: Aud Tåga

Avlutningen på ekskursjonen var storartet. Vi blei forespeilt å skulle spise utendørs i den lille landsbyen Mezhador ved elva Sysola. Vår vertinne var skeptisk på grunn av regnværet, men innen vi kom fram til landsbyen skein sola, og ved elvebredden møtte det oss et vakker dekket bord, blid restaurantvert, bål og trekkspillmusikk.